

Piezīmes un atsauces Natura 2000 teritorijas līmeņa aizsardzības mērķa (CO) noteikšanai: datu izvēle un eksperta pieņēmumi

Sugas kods:	1528
Suga:	Saxifraga hirculus
Natura 2000 teritorijas kods:	LV0524100
Natura 2000 teritorijas nosaukums:	Mežole
Eksperts(i):	Linda Uzule
Darbs pabeigts:	5.01.2022.
Vispārējās piezīmes:	<p>Dzeltenās akmeņlauzītes atradne DL “Mežole” zināma kopš 1996. gada (atradējs U. Suško). Sugas uzskaitē dabas lieguma teritorijā veikta 2010., 2016. un 2021. gadā.</p> <p>2010. gadā monitoringu veikusi B. Bambe, bet šajā gadā netika atrasts neviens dzeltenās akmeņlauzītes indivīds. 2016. g. uzskaitē (uzskaiti veikuši U. Suško un A. Opmanis) konstatēts līdz šim lielākais indivīdu daudzums – populācija minimālais vērtējums bija 75 indivīdi, bet maksimālais vērtējums – 150 indivīdi (Latvijas Botāniķu..., 2016). 2021.g. sugas uzskaitē (uzskaiti veikuši V. Baroniņa un U. Suško) konstatēts neliels sugas indivīdu daudzums – populācijas minimālais vērtējums ir 4 indivīdi, bet maksimālais vērtējums ir 15 indivīdi (Latvijas Dabas..., 2021). Latvijas Dabas fonda 2021.g. atskaitē minēts, ka iespējamais iemesls tik nelielam indivīdu skaitam, ir 2021.g. karstā vasara.</p> <p>Zinātniskajā literatūrā minēts, ka dzeltenās akmeņlauzītes skaits svārstās pa gadiem gan sava cikliskuma dēļ, gan arī dažādu vides apstākļu dēļ – mitruma apstākļi, klimats, citi dzīvie organismi, bet vislielāko ietekmi skaita svārstībās rada hidroloģiskā režīma mainība dzeltenās akmeņlauzītes apdzīvotajos biotopos (Meškauskaitē and Naujalis, 2006). Akmeņlauzītei nav piemēroti stāvoši ūdeņi, bet gan tekoši, vēsi ūdeņi (Vittoz et al., 2006). Pēc vairāku autoru pētījumiem (Gillet, 1982; Ohlson, 1986) ūdenim ir jābūt aukstam.</p> <p>Latvijas Botāniķu biedrības 2016.g. atskaitē minēts, ka dzeltenās akmeņlauzītes biotopa stāvoklis ir labs, bet vietām novērojama purva aizaugšana ar priedītēm (Latvijas Botāniķu..., 2016). Latvijas Dabas fonda 2021.g. atskaitē nav minētas nekādas negatīvas ietekmes, kas ietekmētu DL “Mežole” dzeltenās akmeņlauzītes atradnes.</p>

Lauks	Paskaidrojums																								
CV_USE	150 Izvēlēta maksimālā vērtība no 2016.g. augu monitoringa datiem. 2021.g. monitoringā suga DL Mežole konstatēta mazākā daudzumā nekā 2016.g. 2021.g. dati – min ir 4 indivīdi, max ir 16 indivīdi. Visticamāk relatīvi karstās vasaras dēļ, 2021.g. dzeltenajai akmeņlauzītei lielākajā daļā N2000 vietu, tajā skaitā DL Mežole, nav bijis piemērots gads ziedēšanai (pamanīt augu neziedošā stāvoklī ir gandrīz neiespējami), tādēļ pieņemts lēmums aprēķinos izmantot 2016.g. maksimālās vērtības datus (šie dati sakrīt ar N2000 SDF datiem). Tā kā dzeltenā akmeņlauzīte ir kritiski apdraudēta suga lielākajā daļā Eiropas un arī Latvijā atbilst U1 sugai, pieņemts lēmums izmantot maksimālo zināmo populācijas vērtējumu laika periodā no 2016. – 2021.g.																								
Unit_CV	Indivīds																								
Habitat	Annex I viens																								
Annex I	7160																								
Annex I_area_USE	6,80 Lai arī DL Mežole kopējā biotopa 7160 <i>Minerālvielām bagāti avoti un avotu purvi</i> platība pēc N2000 SDF pieejamās informācijas ir 82,5 ha (informācija skatīta 25.10.2021.), tomēr suga sastopama tikai divos 7160 biotopa poligonos. Sugas dzīvotnes laukumu platības noteiktas LatViaNature projekta izstrādātajā Augu monitoringa rīkā (skatīt 1. pielikuma 1. attēlu).																								
Other_area_USE	Na																								
OK_DEN	Dzeltenās akmeņlauzītes blīvumi Natura 2000 teritorijās redzami zemāk esošajā tabulā. Ar zaļo krāsu tabulā attēlots eksperta noteiktais optimālais blīvums, bet ar sarkano krāsu attēlota konkrētā Natura 2000 teritorija. <table><tr><th>N2000 vieta</th><th>CV_DEN</th><th>Blīvums</th></tr><tr><td>Bednes purvs</td><td>132</td><td>Augsts</td></tr><tr><td>Augšdaugava</td><td>95</td><td>Augsts</td></tr><tr><td>Veclaicene</td><td>29</td><td>Optimāls</td></tr><tr><td>Ances purvi un meži</td><td>26</td><td>Optimāls</td></tr><tr><td>Vesetas palienes purvs</td><td>22</td><td>Zems</td></tr><tr><td>Mežole</td><td>22</td><td>Zems</td></tr><tr><td>Krustkalnu dabas rezervāts</td><td>9</td><td>Zems</td></tr></table>	N2000 vieta	CV_DEN	Blīvums	Bednes purvs	132	Augsts	Augšdaugava	95	Augsts	Veclaicene	29	Optimāls	Ances purvi un meži	26	Optimāls	Vesetas palienes purvs	22	Zems	Mežole	22	Zems	Krustkalnu dabas rezervāts	9	Zems
N2000 vieta	CV_DEN	Blīvums																							
Bednes purvs	132	Augsts																							
Augšdaugava	95	Augsts																							
Veclaicene	29	Optimāls																							
Ances purvi un meži	26	Optimāls																							
Vesetas palienes purvs	22	Zems																							
Mežole	22	Zems																							
Krustkalnu dabas rezervāts	9	Zems																							
OPT_DEN	Par optimālo blīvumu izraudzīts DL “Ances purvi un meži” blīvums – 26 (zemākais no optimālajiem blīvumiem). DL Mežole blīvums vērtējams kā zems, kaut gan ir relatīvi tuvu eksperta izraudzītajam optimālajam blīvumam.																								
OK_NEW	Nē Nav nepieciešams radīt jaunus biotopus, bet uzturēt labā kvalitātē esošos biotopus, kur dzeltenā akmeņlauzīte sastopama DL Mežole. Latvijas Botāniķu biedrības 2016.g. atskaitē minēts, ka atradnes stāvoklis ir labs, bet vietām novērojama purva aizaugšana ar priedītēm.																								
AREA_NEW	0																								
OK_INT	Nē																								
IND_INT	0																								

Lauks	Paskaidrojums
Papildus nosacījumi	Monitorēt, vai nav nepieciešama priežu izciršana daļā atradnes.
Cits lauks	

Izmantotā literatūra

Dabas aizsardzības pārvaldes Augu monitoringa rīks.

Dabas aizsardzības pārvaldes Dabas datu pārvaldības sistēma “Ozols”.

Gillet, F. 1982. L'alliance du Sphagno-Tomenthypnion dans le Jura. Documents phytosociologiques N.S. 6, 155-180.

Latvijas Botāniķu biedrība, 2016. Vaskulāro augu monitorings un izpēte (2016. gadam). Rīga, 31 lpp.

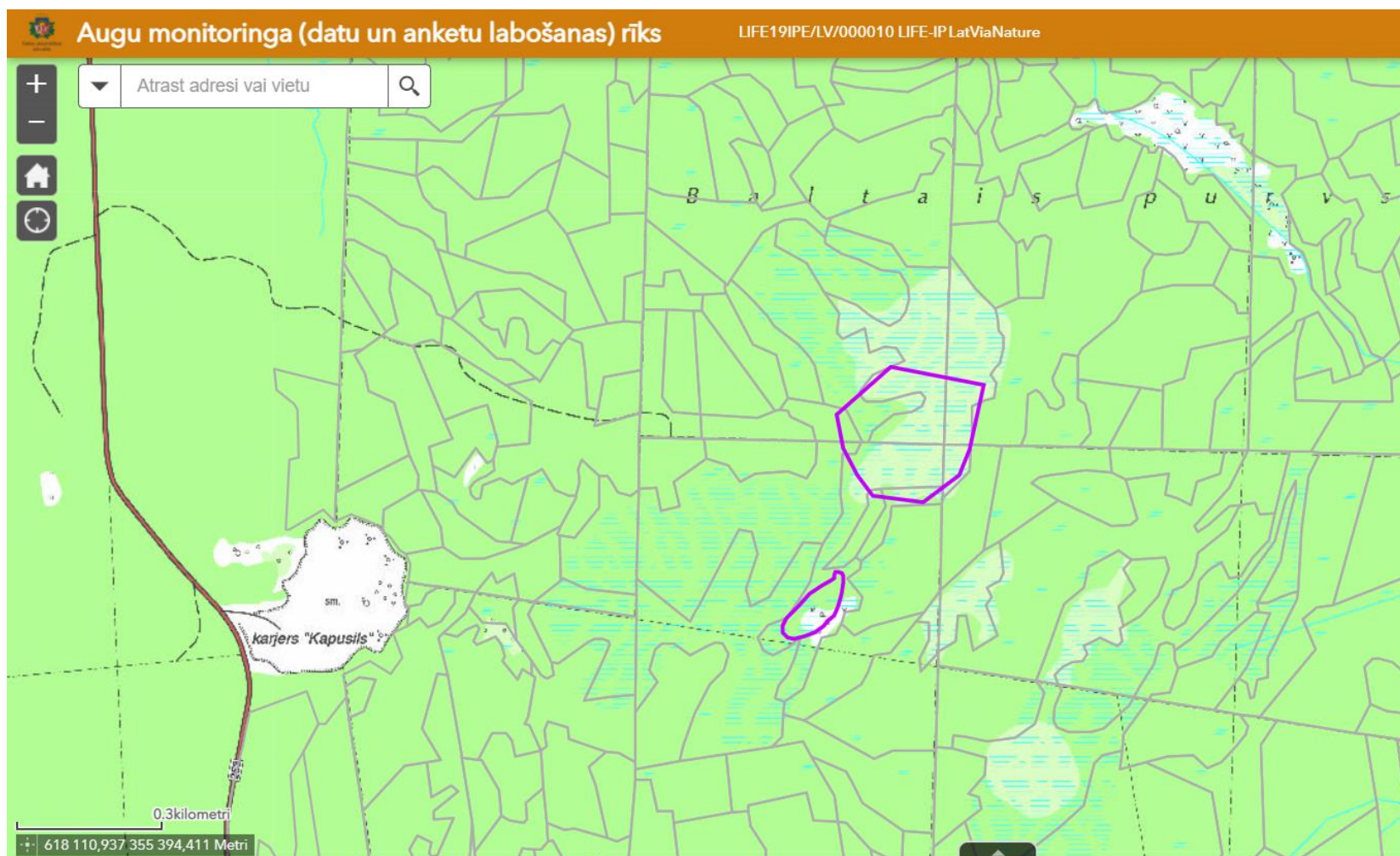
Latvijas Dabas fonds. 2021. Vaskulāro augu un sūnu sugu monitorings un inventarizācija Natura 2000 teritorijās un ārpus tām 2021. gadā. Rīga, 249 lpp.

Meškauskaitē, E., Naujalis, J. R. 2006. Structure and dynamics of *Saxifraga hirculus* L. populations. Ekologija Nr. 1. P. 53–60.

Natura 2000 SDF – Mežole. Skatīts 25.10.2021. Pieejams: <https://natura2000.eea.europa.eu/Natura2000/SDF.aspx?site=LV0524100>

Ohlson, M. 1986. Reproductive differentiation in *Saxifraga hirculus* population along an environmental gradient on a central Swedish mire. Holarctic Ecology 9, 205-213.

Vittoz, P., Gobat, J. M., Wyss, T. 2006. Biological Conservation 131: 594-608

1.attēls. Ekrānšāviņš no Augu monitoringa rīka. Ar violetajām līnijām kartē attēloti dzeltenās akmeņlauzītes poligoni DL “Mežole”. Ekrānšāviņš uzņemts 4.01.2022.